

A KÖNYVTÁROS

VI. évfolyam

2. szám

1956. február

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa előtt*

1956. február 14-én nyílik meg a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. Kongresszusa.

A kongresszus összegezi majd annak a nagyszerű alkotómunkának az eredményeit, melyet a szovjet nép a párt irányítása alatt az utóbbi 3 évben elvégzett, megvitatta és jóváhagyta az 1956—1960-ra szóló hatodik népgazdaságfejlesztési ötéves terv irányelveit, új, nagyszerű fejlődési távlatokat mutat népünknek a kommunizmus felé vezető úton.

Most, a Kommunista Párt XX. Kongresszusának előestéjén a pártnak a tömegekkel való kapcsolata új erővel nyilvánul meg. A szovjet emberek óriási lelkesedéssel, új munkasikerekkel, a gazdasági és kulturális építés valamennyi szakaszán elérendő új diadalokkal készülnek arra, hogy hazánk életének ezt a nevezetes eseményét megünnepeljék.

A szovjet néppel együtt harcolnak a párt által megszabott s a kommunizmus felépítését szolgáló nagyszerű program megvalósításán a kultúra munkásai is, beleértve a könyvtárosokat is. A könyvtárosok arra törekednek, hogy jobbá tegyék a lakosság könyvellátását, megismertessék a városok és falvak minden dolgozójával a párt és kormány határozatait, széles körben felhasználják könyvállományukat a gazdasági tervek teljesítéséért harcoló dolgozók segítése érdekében. Az élenjáró könyvtárosok aktívan terjesztik a tömegek közt a marxizmus—leninizmus klasszikusainak munkáit, a politikai és tudományos irodalmat, a szépirodalmi alkotásokat; tökéletesítik a könyvpropaganda módszereit és mindent megtesznek annak érdekében, hogy magasabbra emeljék munkájuk eszmei színvonalát. Sok könyvtár jelentős eredményt ér el e tekintetben s a nyomtatott szó segítségével támogatást nyújt a pártnak ahhoz, hogy mozgósítsa a tömegeket a népgazdaság valamennyi ágának további fejlesztéséért.

Valamennyi könyvtár fontos feladata, hogy nap, mint nap és szüntelenül propagálja azokat a határozatokat, dokumentumokat és egyéb anyagot, amelyekben kifejezésre jut a kommunizmus építésének a párt által kidolgozott programja.

A munkásokat, műszakiakat és mérnököket kiszolgáló városi, gyári, illetve üzemi, műszaki és egyéb könyvtárak jelentős segítséget nyújthatnak a dolgozóknak a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága által a júliusi teljes ülésen hozott határozatok teljesítéséhez, egyrészt a könyvek és folyóirat, illetve hírlapcikk, másrészt a bibliográfiák segítségével. Feltétlen útmutatást kell adni minden olvasónak ahhoz, hogy megtalálja és jól felhasználhassa éppen azokat a könyveket, brosrúrákat és folyóiratcikkeket, amelyek hasznára lehetnek mindennapi munkájában.

Moszkva, Leningrád, Sziverdlovszk, Rosztov, Gorkij, Sztálingrád és más városok élenjáró könyvtárai a Központi Bizottság júliusi ülése után fokozták a műszaki irodalom propagálását és az eddigieknél sokkal hatásosabb segítséget nyújtottak az ipar dolgozóinak. A könyvtárak szorosabb kapcsolatba léptek a vállalatokkal, szélesebbkörű tájékoztatást nyújtottak a mérnököknek és a munkásoknak a szakmájukba vágó új könyvekről és cikkekről és gyakrabban rendeztek kiállítást és könyvismertetést a termeléssel foglalkozó irodalomból. Nagyobb figyelmet fordítanak a tudomány és a technika újabb eredményeiről, a termelés újítóinak élenjáró tapasztalatairól szóló könyvek ajánlására.

Komoly feladatok állnak a falusi könyvtárak dolgozói előtt. Ezekre a könyvtárakra vár, hogy segítsék a mezőgazdaság dolgozóit a kolhoz- és szovhoz-termelés gyors fellendülésére irányuló párthatározatok végrehajtásában.

A könyvtárakra az a feladat vár, hogy széles körben tájékoztassák a dolgozókat a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusa tiszteletére szervezett szo-

* A Bibliotekar' szerkesztőségi cikkének kivonatos fordítása.

cialista munkaverseny menetéről, a munkások és a kolhozparasztközvállalásairól, az ésszerűsítési javaslatokról. A munkások, a kolhozparasztközvállalók kongresszusos előtti munkaversenye igen értékes újító munkamódszereket hoz felszínre, melyek megérdemlik, hogy a tömegekben széles körben elterjedjenek. Az ipar és a mezőgazdaság kiváló dolgozóinak tapasztalatait a könyvek, és a folyóirat, illetve hírlapcikkek segítségével köztulajdonná kell tenni.

Október 1-én új oktatási év kezdődött a pártoktatási hálózatban. A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusára való előkészület mégjobban megnövelte a párttagok és a pártönkívüliek érdeklődését a marxista—leninista elmélet tanulmányozása iránt. Ennek az érdeklődésnek a kielégítése és a foglalkozások eszmei és elméleti színvonalának emelése érdekében sokat tehetnek a könyvtárak is, azáltal, hogy idejekorán ellátják irodalommal a körök és politikai iskolák vezetőit, illetve hallgatóit, kiállításokat rendeznek a soronkövetkező foglalkozás témájával kapcsolatosan, összegyűjtik az eredeti forrásokat és segédeszközöket azok számára, akik önállóan tanulmányozzák a marxizmus—leninizmus tanait.

Az utóbbi időkben nagy példányszámokban adták ki Lenin és Sztálin műveit, most van folyamatban Marx és Engels munkáinak új kiadása, megjelent Lenin életrajza, közreadták a politikai gazdaságtan és a történelmi materializmus tankönyveit. Így tehát a könyvtárak kiegészíthetik állományukat a marxizmus—leninizmus klasszikusainak munkáival és a politikai oktatást segítő alapvető tankönyvekkel.

Fokozódott az utóbbi években a társadalmi-politikai irodalommal kapcsolatos bibliográfiák közreadása is.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusának méltó megünneplésére való előkészületek folyamán az élenjáró könyvtárosok arra törekednek, hogy munkájuk mind magasabb eszmei színvonalú legyen és mind tartalmasabbá váljék. Aktívan ajánlják azokat a könyveket, amelyek a pártnak és a kormánynak a szocialista rendszer megszilárdítására, az anyagi és műszaki bázis növekedésének biztosítására, a munkásosztály és parasztság szövetségének megszilárdítására, a Szovjetunió népeinek barátságára, a tudomány és kultúra további felvirágoztatására irányuló politikáját mutatják.

Nagy figyelmet kell fordítani annak az irodalomnak a propagálására, amely a szovjet külpolitika fő irányvonalát tárgyalja, s amely bemutatja a Szovjetunió vezető szerepét és harcát, a szilárd és tartós békéért, a béke és a szocializmus táborának további megerősítéséért.

Az olvasók legkülönbözőbb igényeinek kielégítése céljából fokozni kell a tudományos-atheista irodalom terjesztését, a természettudomány, történelem, művészet, nevelés, egészségügyi nevelés, testnevelés és sport kérdéseivel foglalkozó könyveket, valamint a klasszikus és modern szépirodalom alkotásait.

Amikor azonban a könyvtárosok arra törekednek, hogy munkájuk mind magasabb eszmei színvonalra emelkedjék s a könyvek ajánlása minél élénkebb, hatásosabb és konkrétabb legyen, nem szabad megelégedniük a szervezési és technikai kérdésekről sem.

Azt a feladatot kell magunk elé tűznünk, hogy rendbe hozzuk a könyvtárak helyiségeit és felszerelését, kulturált körülményeket és a könyvvel való foglalkozáshoz megfelelő feltételeket teremtsünk az olvasók számára. Gondoskodnunk kell a szemléltető eszközök külső kiviteléről is, különösen a plakátok, könyvkiállítások, ajánló bibliográfiák gondos és izléses kivitelezéséről. A felszerelést idejekorán fel kell újítani és mintaszerű rendben tartani. Végül a legszigorúbban be kell tartani a könyvtár munkarendjét s a nyitvatartási órákat úgy kell megszabni, hogy azok a lakosság számára legjobban megfeleljenek. El kell távolítanunk mindazokat az akadályokat, amelyek a dolgozóknak a könyvtárba való bevonását és a dolgozók kulturális ellátását gátolják.

Behatóan kell tanulmányozni azoknak a könyvtáraknak a tapasztalatát, amelyeknek sikerült a könyvtár számára megnyerni a könyvtár tevékenységi körében lakó járás felnőtt lakosságának legnagyobb részét.

A krasznodari határterület kurgani járásában lévő mihajlovói falusi könyvtár több mint 2000 olvasót szolgál ki. Hogyan érte el ezt az eredményt? Sikereinek döntő jelentőségű tényezője az, hogy a könyvtár vezetője M. Boldina szoros kapcsolatot létesített a társadalmi szervezetekkel, valamint az egyéb művelődési intézményekkel. Munkájához jó támogatást kap az aktivistáktól; az irodalom propagandáját összekapcsolja a kolhoz aktuális ügyeivel és jó segítséget nyújt minden egyes olvasónak. Igen nagy jelentőségű továbbá az a tény is, hogy a könyveket sikerült eljuttatni a kolhoz valamennyi részlegébe s így minden egyes telepen és brigád-szálláson van letéti (vándor-)könyvtár.

Nagy segítséget nyújtanak az olvasóknak a könyvek kellő kiválasztásához szolgáló könyvtári katalógusok. Sajnos sok közművelődési könyvtárban a katalógusok igen elhanyagolt állapotban vannak, sőt sok helyen hiányoznak. E szembeéltő hiányosság kiküszöbölése végett az OSZSZSZK Művelődésügyi Minisztériuma utasítást adott ki „Betűrendes katalógusok létesítése a közművelődési könyvtárakban” címmel. Ebben az utasításban a különféle típusú könyvtárak — falusi, járási, városi könyvtárak — számára meghatározták a katalógus felállításának határidejét; ott ahol katalógusok már vannak, az utasítás szakkatalógusok felállítására vonatkozik. A könyvtárosok becsületbeli ügye, hogy a megszabott határidőn belül létrehozzák a mintaszerű katalógusokat, hogy ezáltal megkönnyítsék az olvasóknak a könyvtár könyvgazdagságának megismerését. A katalógusok szerkesztésével kapcsolatos munka verseny tárgyát képezheti az egyes könyvtárak, illetve járások közt.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusára készülve, a szovjet emberek összegezik annak a hatalmas alkotómunkának eredményeit, amelyet az ország a XIX. Pártkongresszus óta eltelt idő alatt elvégzett. Sok minden történt a könyvtárügyi építésének területén is: jelentősen kibővült a könyvtári hálózat, — különösen falun — növekedett a könyvtárak állománya, megjavult az olvasók kiszolgálása.

Csupán az Orosz Föderáció területén kb. 5000 új falusi könyvtár kezdi meg működését ebben az évben. Az új könyvtárak közt sok olyan gyűjtemény is van, amelyek alkalmatlan helyiségekben szoronganak, kicsi az állományuk és kisszámú az olvasótáboruk. A művelődésügyi igazgatóságok és osztályok, továbbá a járási és falusi könyvtárak dolgozóinak elsőrendű kötelessége annak az elérése, hogy a közeljövőben megnyíló könyvtárak a falu kultúrájának igazi tűzhelyeivé váljanak.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusának idejére valamennyi könyvtárnak olyan színvonalra kell emelnie munkáját, amely megfelel a szovjet olvasók követelményeinek. A könyvtári dolgozók tudatában vannak a reájuk bízott feladatok fontosságának és biztosra vehetjük, hogy a XX. Pártkongresszust az irodalom propagandájában elért új sikerekkel fogják ünnepelni s olyan könyveket adnak az olvasó tömegek kezébe, amelyek segítséget nyújtanak a kommunista társadalom felépítéséhez.

Megindult a „Könyvbarátok“-mozgalom

A mozgalom, mint már folyóiratunkban megírtuk, az olvasóknak saját könyvtár létesítéséhez kíván segítséget nyújtani. Tagjai kicsiny anyagi áldozattal elérhetik, hogy jó és szép könyvekkel gazdagítsák könyvtárukat.

A „Könyvbarátok“-mozgalom előfizetői tíz hónapon keresztül fizetendő havi 15 forintért, a bolti árnál jóval olcsóbban, juthatnak hozzá „A MŰVELT EMBER KÖNYVTÁRA” sorozat hét illetmény kötetéhez. Ezek a következők: *Allan—Gordon: Egy sebészorvos hősi élete; Anatole France: A pingvinek szigete; Gergely Sándor: Rögös út; Heyersdahl: Tutajon a Csendes-óceánon át; Lenin. Rövid életrajz; Szimonov: Fegyvertársak; Veres Péter: Számadás.*

„A SZÉP KÖNYVEK BARÁTAI” című sorozat nyolc, a bibliofil kiadványok gyűjtői részére készült, gazdagon illusztrált kötetet tartalmaz. (*Csokonai Vitéz Mihály: Kultúra, Till Eulenspiegel, Firdauszi: Királyok Könyve, József Attila: Hazám, Marx Károlyról, Orbeliani: A bölcsesség meséskönyve, Solohov: Új barázdát szánt az eke, A XIX. század nagy magyar mesterművei.*) Ennek a sorozatnak havi 25 forint az előfizetési díja tíz hónapon keresztül.

Mindkét előfizetési kategóriánál a felsorolt művek közül kettő helyett sokszáz könyv közül mást választhatnak, s ezen kívül is „A KÖNYVBARÁTOK KÖNYVTÁRA” című jegyzékbe felvett többszáz mű vásárlásánál 10 százalék engedményt kapnak.

A mozgalom tagjai a „KÖNYVBARÁT” című folyóiratot is kedvezményesen, évi 24 forint helyett 18 forintért fizethetik elő, s különböző irodalmi előadásokra igen olcsó — egyes esetekben díjmentes — belépőt kapnak.

Előfizetéseket az állami könyvesboltok fogadnak el. Az előfizetőket gyűjtők könyvjutalomban részesülnek.

Könyvtárosaink komoly segítséget nyújthatnak a mozgalomnak, s ezzel az olvasni szerető, könyvtárat gyűjtő embereknek, a magyar művelődés ügyének azzal, ha olvasóik körében propagálják a mozgalmat és előfizetőket gyűjtenek.